

Izhaja vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 8 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veljanih št. 9.

Priljubljen list za slovensko ljudstvo na Primorskem. Znanila s prejemoma upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Na vsej črti naprej!

Dve važni manifestaciji se namznepovedujeta. — 31. maja v Šmihelu na Koroškem, 26. julija pa v Škofji Loki na Kranjskem. V Šmihelu postavijo temelj koroški mladeniški zvezi, v Škofji Loki se osnuje vseslovenska. Slednja prireditelj bo še zato pomenljiva, ker bo z njo združen poučni mladeniški tečaj, ki ga bodo vodili izkušeni mladino ljubi.

Kako primerno označiti, kako dovolj krepko in izdano povdariti, kaj to po vseh slovenskih deželah tako bujno poganjajoče gibanje pomeni, kam meri, kaj hoče doseči? Pomladiti je treba vse naše društveno življenje, mladino zauj izobraziti. Izobraževalna društva bo treba s časom mladim močem poveriti, telovadne odseke v vsakem kotičku ustanavljati, mladež privedi gospodarskemu združnemu delu, pripraviti jo za političsko delo. Ljudstvo se mora samo lotiti samoizobrazbe, iz njegovih moči samih prikljati voditeljev. To je najboljša šola za samoupravo; na ta način se vzgoje najplemenitejši značaji, ki svojega krščanskega imena za nobeno ceno nikoli ne bodo prodali.

Tudi za versko in nrašteno življenje je mladinsko-telovadsko gibanje mogočen činitelj. Pokornost in treznost — na tem so zgrajena telovadska društva. Delavnost in premišljenost — to jim daje življenja. Neomajni značaji — to je njih vseh. Goji se v mladeniških društvih pravi demokratiški dah brez kričanja in nemestnega puntarstva. Kar misli, to reče, kar reče, tega ne preče: takšen je mladenič organiziran na krščansko-demokratiški podlagi.

Tudi dijaki naj ne pozabijo samostojnega dne vse slovenske mladine! Na ta način bomo videli okoli nas razvesti se mladino, ki ji nasprotna nikoli ne bo kos! Na cesarskem Dunaju in v nemškem Gradcu se zdaj družijo slovenska liberalna mladina z zagrizenimi nemškimi dijaki proti nemškimi katoliškimi dijakom in jim odreka enakopravnost. Ali ni to najhujše brezdomovinstvo? Glejte — in ti slovenski liberalni dijaki, ki zdaj z Nemci združeni, tako korajžno nastopajo za „svobodo“, ti nosijo v Gradcu in na Dunaju svoje slovenske društvene trake v žepih skrite, da ne bi jih taisti Nemci, s katerimi zdaj bratovščino pijejo, namlatili! Ali rabi naše ljudstvo take mladine?

Ne! Nikoli je ne bo umelo! V naši organizaciji pa hočemo izolatati verno in pogumno mladino, ki bo tudi za svoj narod šla v boj vsigdar z enako vnemo! Zato vas pozivljamo, krščanski rodoljubi, zlasti vas, ki ljudstvu pastirujete, zberite okoli sebe najrazboritejše mladeniče in

organizirajte pohod k vseslovenskemu mladeniškem zbornu in poučnemu tečaju v Škofji Loki! Tako naj vas 26. julija vidi zbrane okoli reznega dela slovensko ljudstvo, ki od vas pričakuje svojo bodočnost!

Državni zbor.

V seji dne 13. t. m. je bila sprejeta nujnost predloga, da se zviša število vojaških novincev. Slovenski klub je glasoval deloma za predlog, deloma se je odtegnil glasovanju, da tako pokaže nezadovoljnost z vlado radi razmer pri sodiščih. Glasovali pa so naši poslanci radi tega za predlog, ker bi vlada drugače ne dovolila drugih vojaških olajšav.

Rezervistom 11. in 12. letnika v deželni brambli bodo odpuščene orožne vaje, — uvedejo se podpore za družine rezervistov, ki so na vajah, — dovolijo se kmečkim fantom več tedenski dopusti ob času zetje. To pa je mnogo več vredno! Saj zvišanje novincev goriško deželo zadna v najslabšem slučaju v toliko, da gre vsako leto v celi deželi največ 50 fantov več v vojske ko sedaj. Zato so pa zgorenje ugodnosti.

O teh ugodnostih in pa o predlegu zsmem se je razpravljalo v prihodnji seji dne 15. t. m. Predlog je bil sprejet in odkazan brambenemu odseku.

V ponedeljek je soglasno obveljala nujnost predloga o podporah družinam rezervistov.

Dne 20. t. m. je bila zopet seja.

Podpore vinorejcem. — V imenu vinorejskega odseka je poslanec Schreffl predlagal nujno razpravo o naslednjih resolucijah: 1. Vladi se naroča, da v ozira vrednih slučajih z novim letom 1908 zapadle obroke brezobrestnih posojil vinogradnikom podaljša da 1. januarja 1910. 2. Vladi se naroča, naj ukrene vse potrebno, da bode cenejša modra galica. 3. Vladi se naroča, da po potrebi zviša kredit za brezobrestna posojila v smislu zakonov z dne 28. srčca in 4. malega travnika 1902.

Podpore za rezervistovske rodbine. Zak. načrt glede na podpore za rezervistovske rodbine je v glavnih potezih sledeči:

Zakon velja samo za moštvo, izvzemši kadete. K rodbini rezervista se prištevajo žena, zakonski in nezakonski otroci, bratje in sestre in drugi sorodniki, v kolikor so navezani na zaslužek vpoklicanega rezervnika. Pravice do podpore nimajo tisti člani rodbine, ki niso avstrijski državljani. Le kadar se na

Ogrskem sklone slična postave, bo v tem oziru lahko nastopila reciprociteta.

Pravice do podpore nadalje nimajo: 1. sorodniki tistih rezervistov, ki tudi med vsjami vlečejo plačo in 2. tistih, ki so v tako ugodnih premoženjskih razmerah, da vsled vpoklicanja k vajam ne trpe škode.

Višina podpore znaša 50 odstotkov tiste dnevnine, ki je v navadi v onem sodnem kraju, kjer je vpoklicani rezervist nazadnje služil. Normalne dnevnine za kmetiške in gozdne delavce določi glavarstvo, oziroma avtonomna občina. Za tiste osebe, ki so zavarovane v bolniških blagajnah, se dnevna določi po merilu, merodajnem za bolniške podpore. Če znaša n. pr. dnevna 3 K, dobi rezervistova rodbina 1 K 50 na dan. Štejejo se vsi dnevi pri vajah, ne izvzemši, kar se jih porabi za pot tja in nazaj. Pol dne se ne šteje. Če torej znaša pot k polku tja in nazaj vsaka po en dan, vaje pa trajajo trinajst dni, dobi rodbina za 15 dni podpore. Če pa se nahaja rezervnik v Nemčiji ali pa na Ogrskem ali na Hrvaškem itd. — torej v inozemstvu — se šteje le pot iz meje do postaje, kamor je vpoklican. Za rezerviste, ki imajo samostojni obrt, velja kot merilo za podporo najvišja v dotičnem sodnem okraju običajna dnevna delavca dotične ali vsaj tej zelo podobne obrti. Rodbina kovača n. pr. dobiva za podporo polovico plače, ki jo ima najboljšje plačani kovaški delavec v okraju. Če je rezervist, predno je bil vpoklican, delal v inozemstvu, se določi za podporo rodbini 1 K. Če rezervist med vajami brez lastne krivde oboli, dobiva rodbina tako dolgo podporo, dokler se oče domov ne povrne. N. pr.: Rezervist rabi za pot tja in nazaj po en dan, vajo dela osem dni, deveti dan oboli in pride v bolnišnico, čez osem dni pa ozdravi. Njegova rodbina dobi v tem slučaju podporo 2 + 8 + 8 = 18 dni. Če oboli rezervnik po lastni krivdi, ga odškoduje vojna uprava le, ako nima pravice do podpore iz bolniške blagajne.

Da rezervist dobi podporo, mora tako-le postopati: Kakor hitro dobi obvestilo, da je vpoklican, se poda k okrajnemu glavarstvu, oziroma k magistratu, prinese s seboj domovinski list in delavsko knjižico, obenem pa prošnjo, kjer navede svoje ime, ime članov, rodbine, ki so podpore potrebni in ime tistega, kateremu se ima podpora izplačati. Sme pa tudi prositi, da se podpora med posamezne člane rodbine porazdeli, ako treba. Seveda odloči glavarstvo, kateri so potrebni — v okviru zakona in po njega določilih, se razume. Sme se rekurirati do namestništva, ki je zadnja instanca. Če je sicer gotovo, da ima prosilec pra-

vico do podpore, pa še ni dognano, po kakšnem ključu mu jo je treba odmeriti, dobi začasno 50 odstotkov najnižje dnevnine, pozneje pa, ko se dožene pravo merilo, se mu izplača, kar še manjka. Izplačevanje podpor se vrši tedensko v nazajšnjih obrokih. Te podpore se ne smejo zarubiti. Vse podpore, prizivi in sprejemna potrdila so proste kolka in pristojbin.

Ako se postava razglasi že maja, potem stopi v veljavo avgusta meseca — tri mesece po razglasitvi. Kakšna določila bodo seveda še v parlamentu izpremenili.

Politični pregled.

Prisilno zavarovanje proti ognju. — Državnozborški odsek o uinah je imel 13. t. m. sejo, v kateri so sklenili zahtevati od vlade, naj predloži ves material o obstoječem zavarovanju proti škodi, ki jo povzročijo požari in toča. Nadalje so zahtevali, naj predloži vlada zakonski načrt o obveznem zavarovanju proti požaru. Končno so tudi še sklenili, naj se uvede obvezno zavarovanje proti požaru, toči in živinsko zavarovanje.

Kmetje v boju za enakopravnost na vseučiliščih. Nemški liberalni dijaki grdo ravnaajo z drugomisledimi dijaki. Slovanski dijaki in tudi nemški katoliški dijaki niso varni pred liberalnimi dijaki. V soboto so na graški univerzi zopet hoteli liberalci preteptati katoliške dijake. A iz grške okolice je prišlo več sto kmetov, ki so branili katoliške dijake in liberalce do dobra natepli. Tepeni liberalci se sedaj togote in psujejo kmete ter žalilo ves kmečki stan. Skrajni čas je, da se zgotovi na naših univerzah varnost tudi za drugomisledne dijake.

Male politične vesti.

13. maja. — Danski kralj je prišel na Dunaj počastiti našega cesarja.

14. maja. — Danes so odprli češko jubilejno razstavo. — Zagrebško vseučilišče je zapustilo 1079 dijakov. — Na Kitajskem je pri neki poplavi izgubilo življenje 10.000 ljudi.

15. maja. — Italija se oborožuje. Parlament bo dovolil 300 milijonov lir v vojaške svrhe, za topove, ladje in trdnjave. — Naša armada dobi take kroglice, ki bodo lahko prebite na 1100 m daljave 3 mm debel jeklen oklep. — Španski in francoski vojaki v Casablanci so se spopadli. —

16. Socialna demokracija in krščanski socialni na Nižje Avstrijskem so začeli organizirati poljske delavce. — V Wiesbadenu na Nemškem sta se sešla nemški cesar in belgijski kralj.

17. Danes se je na Dunaju vrnil skupni min. svet.

18. maja. — Cesarju se poklonijo zastopniki armade. — V Skadru v Albaniji so se uprli turški vojaki in častniki, ker je vlada zastala s plačo. — Danes praznuje ruski car svoj 40. rojstni dan. — Italijanski uradni krogi zahtevajo od parlamenta še 200 milijonov za obrambo Italije.

19. Francozi so porazili v Maroku močno maroško vojsko. — Cesarjevo zdravje je povoljno.

20. Cesar je sankcioniral istrsko volivno reformo. — Angleški kralj pride v Peterburg obiskat carja.

Darovi.

Uprava „Prim Lista“ je prejela za „Srotišče“: Anton Kralj Dornberg 20 v; Čebren Franciška Rihemborg 20 v; Kocijančič Franc Št. Lovrenc 20 v; M. P. Stržišče 30 v. Josip Farlani, duhovnik jubilat Villa Vicentina 20 K, Ambrožič Ana Vrh-Buzet 1 K, Lenardič Friderik vikarij 2 K, Jernej Zajec Brje 40 v, Vidic Gabrijel Gor. Ajba 20 v.

Za „Slov. sirotišče“: P. n. gg. Josip Fabjan, župnik 1 K, Josip Kosec, župnik 1 K.

Bog poplačaj!

Za Simon Gregorčičev dom „V spominu pok. župana Josipa Faganela so darovali za Gregorčič dom“: Blazij Grča, župnik 5 K, Fr. Franke, vikar 4 K, Jos. Franke, naduč. v p. 2 K, Ant. Toplikar, obč. star. 2 K, Ant. Bele, naduč. 1 K, Ant. Košuta, žup. nam.; a 1 K starašine obč. Osek-Vitovlje: Jan. Povšič, Ant. Košuta, Ant. Cgerle, Jož. Hrovatin, Jož. Ušaj, Ant. Ušaj, Jos. Vovk in Jos. Bele 1 krono.

Novice.

Desetletnica „Slov. kat. del. društva“. Veliko slavnost priredi dne 24. maja 1908 ob 4½ pop. v dvorani „Central“ v Gorici ob priliki svoje desetletnice „Slov. kat. del. društvo“ ob sodelovanju društva „Skalnica“. Vspored: 1. Slavnostni govor. 2. „K desetletnici“. Mešan zbor. Ugl. Iv. Kokošar. 3. „Delavska pesem“. Deklamacija. 4. „Na tujih tleh“. Samospev. Ugl. Anton Nedved. 5. „Pozdrav“. Valček: V...č. Ularja tamb. zbor. 6. „Potujoča torta“, * * Ša-loigra v dveh dejanjih. 7. „Pozdrav Mariji“. Ženski zbor. Ugl. Anton Foester. 8. „Znamenje“. Zložil S. Gregorčič. Deklamacija. 9. „Siroti“. Moški zbor z altom solo. Ugl. Ant. Hajdrih. 10. Potpourri iz opere „La Traviata“, G. Verdi. Udarja tamburaški sekret. 11. Venček narodnih pesmi. Mešan zbor. Četvero-, petero- in šesteroglasno. Upravil Iv. Kokošar. Mej posameznimi točkami pozdravni govori odposlancev bratskih društev. Vstopnina in sedež v prvih vrstah 1 K; vstopnina in sedež v ostalih vrstah 60 v; vstopnina brez sedeža 30 v. Vstopnice se prodajajo v društvenih prostorih v Semeniški ulici 16; na dan veselice popoldne pa pred uhodom v dvorano.

Lurški romarji so srečno dospeli v Lurd dne 14. t. m. zvečer. Prvi vlak je došel tja ob 8h 30, drugi pa ob 9h zvečer. Prvi dan v Lurdu je bil krasen. Posebno večerna zakramentalna procesija z Najsvetejšim je bila bajno lepa. Pri procesiji so naši romarji videli, kako je mrtvoudna oseba nagloma vstala s postelje. — V nedeljo je bilo v Lurdu nad 20.000 ljudi. Procesija je vodil ljubljanski škof. V ponedeljek se je zgodil zopet en čudež. Ta dan so se naši romarji skupno poklonili lurškemu škofu. Pevci so zapeli slovenske narodne pesmi. Naše petje in vzgledno obnašanje naših ljudi je občudovalo vse. V torek so se odpeljali iz Lurda.

Čifutski list. — Znano je, da „Slov. Narod“ rad priobčuje oglase nemško-nacionalnih in čifutskih tvrdk, katerim je celo večkrat očiteno namen, da opeharijo občinstvo, ki jim gre na lim, a še lepše čifutstvo je kar delu „Soča“. V njej vidimo oglas nekega hamburškega čifutskega bančnega zavoda z značilnim imenom Samuel Hecker, v katerem se vabi občinstvo k nakupovanju SREČK neke nemške razredne loterije, ki je v Avstriji prepovedana, in se lastniki srečk, ako izve zanje finančna oblast, poleg tega, da se jim odvzamejo srečke, še občutno kaznujejo. „Soča“ torej naravnost zapeljuje občinstvo h kršitvi obstoječih postav in je tako spravlja v nesrečo. Torej vsega priporočila vreden list, prav takšen, kakoršne oglase priobčuje!

„Trte ki ne bodo rodile“. Jože Štrekelj, deželni poslanec, se zopet zagovarja v torkovi „Soči“ pod naslovom: „Trte, ki ne bodo rodile“. Nam se tudi zdi, da tiste trte za kmeta res niso rodile nič grozdja, ker jih ni dobil v roke; ampak rodile pa bodo obilo smole — za marsikoga drugega. Naj bo gospod poslanec Štrekelj le prepričan! Vse njegovo zavijanje mu ne pomaga nič. Jasno je ko beli dan, da ne more dokazati, da se ni teptal odlok namestništva in da se trte niso zlorabljale. Zato se gre! Vse njegovo govorčenje ima le namen, prikriti grozno zadrego. Pa ne bo še konca!

Nov list. — V Gorici je začel izhajati nov kmetijski list pod imenom „Kmetov prijatelj“. Izhajal bo dvakrat na mesec in bo stal na leto 2 kroni.

— Prošnje za dopust ob času žetve aktivnih vojakov se morajo vlagati potom županstev, ki jih imajo predložiti svojim pristojnim okrajnim glavarstvom, ker jih mora sicer okrajno dopolnilno poveljstvo pošiljati na okrajna glavarstva in se s tem mnogo časa izgubi, da postanejo take prošnje včasih vsled tega brezpredmetne. Stariši, ki žele imeti sina za časa žetve doma, imajo torej tozadavne prošnje vlagati pri svojih županstvih, ta pa jih predlože okrajnim glavarstvom.

— Nabiranje jagod in gob v državnih gozdih je bilo dovoljeno dozdej le proti plačani licenčni pristojbini. Poljedelski minister Ebenhoch je zdaj ukazal, da smejo potrebni sloji kmečkega prebivalstva brezplačno nabirati poddržavnih gozdih jagode in gobe. Gozdnim ravnateljstvom je naročeno, da morajo izdati brezplačne licence starejšim ljudem in otrokom do 12. leta, na ustmeno ali pisмено prošnjo, če se izkažejo z ubožnim izpričevalom dotične občine.

Listneca upravnistva. — Genjene naročnike „Primorskega Lista“, ki gredo za delom iz kraja v kraj, prosimo uljudno, da nam naznanijo pri sporoditvi svojega novega bivališča tudi kraj, kamor je nazadnje prihajal list. Na ta način bode upravništvu prihranjenega mnogo truda in se bode zamogel list točno dopošiljati v slučaju spremembe bivališča naročnika.

Mestne novice.

m Pri občinskih volitvah v Gorici, ki so se vršile te dni, so bili izvoljeni sami laški liberalci. Druge stranke se volitev sploh niso udeležile.

m Dragonci so prišli v petek in v soboto. V petek je došel en eskadron. Na solkanski cesti so jih sprejeli častniki tak. posadke z generalom Seibtom na čelu; podžupan Bombič in v imenu vlade namestništveni tajnik Gasser. Na Travniku so defilirali pred generalom. Nato so odšli v Ločnik. V soboto je odšel 3. eskadron, ki je bil prav tako sprejet. Ta je nastanjen v Gorici.

m Smrtna kosa. — V noči od torca na sredo je umrl administracijski svetnik g. Enil Guttman. Pokojnik je bil brat cesarskega svetnika Guttmana, bivšega načelnika ljubljanskega južnega kolodvora. Blagi pokojnik je zapustil skoro vse svoje premoženje za dijaške ustanove. Naj v mira počiva!

m Strašna nesreča v Gorici. V soboto jutraj so dobili ob železniškem tiru na poti proti pokopališču strašno razmesarjeno truplo; desna noga in desna roka sta bili popolnoma odtrgani od telesa, glava vsa razbita, ob tim so bili kosi mesa in možgan. Ponesrečeni je 34letni železniški delavec Franc Batič iz Šempasa. Šel je ponoči z Živinskega trga domov skozi tunel pod kostanjevskim samostanom, kar ga je ujel tovarni vlak, vlekel s seboj in razmesaril. Batič zapušča ženo in otroke.

Iz goriške okolice.

Nekaj besedij o „Del. narodni organizaciji v Trstu“. — V Biljah je priredilo v nedeljo „Kat. izobraž. društvo“ javno predavanje o „Samopomoči delavskih stanov“. Predaval je kurat Abram. Govoril je o potrebi organizacije za vse stanovne, da se bodo lažje branili svojih sovražnikov in lažje dosegli izboljšanje svojega stanja. Za vzor nam bodi Angleška in Danska. Delavski stanovi naj bodo med sabo v prijaznem razmerju in vspeh bo toliko večji in gotovejši. Kot prva stopinja samopomoči je organizacija in potrebna izobrazba. Med delavci delavska društva, med obrtniki obrtne zveze in z druge med kmeti pa kmečke zveze in gospodarske zadruge. Po deželi naj družijo vse stanovne zlasti skupna gospodarska samopomoč, v to spadajo pa posebno posojilnice in hranilnice in nakupovalne zadruge, naj bodo že gospodarska, konsumna društva ali kakor se že hočejo imenovati. Vsakdo ima pravico si pomagati in si je tudi dolžan pomagati po vseh postavnih potih!

Predavanje je bilo dobro obiskano in navzoči kmetje, obrtniki in delavci so pazno poslušali. Med navzočimi je bilo tudi več udov „Narodne del. organizacije“ biljenske podružnice. Eten izmed njih se je oglasil h besedi. O predavanju samem ni nič omenil, pač pa je povzdigoval „Nar. del. org.“, pravil o nji — menda kakor je bil slišal govoriti gospode iz Trsta — da bo ona odpravila penzije, vse policaje in žandarje in potem da se bodo izboljšale plače delavcem. Govoril je tudi, naj duhovniki oznanjujejo božjo besedo in naj se ne utikajo v politiko in kmet naj bo na svojem delu in vsakdo bo na svojem mestu. Pozival je pa kljub temu kmete, naj se vpišejo v njihovo organizacijo!

Kurat Abram mu je kratko in krepko povedal, da „Nar. del. org.“ ne odpravi penzijonov in se čudil, kako to ona zahteva, ko jih zlasti krščanski demokrati ravno zdaj zahtevajo od vlade celo za vse delavce in tudi za male obrtnike in male kmete.

Policaje in žandarje pa pomnožujejo dan na dan. Odpravilo se jih bi, ako bi vsi ljudje natanko izpolnivali 10 božjih zapovedij — to pa se menda ne zgodi nikoli, ampak jih je celo vedno manj takih dobrih kristijanov.

Duhovniki bodo pa kakor do zdaj tudi v naprej oznanovali božjo besedo in se tudi utikali o politiko, ker imajo to pravico kakor sam predgovornik in vsak drugi državljani, in pa ker je to dolžnost njihova, da kot izobraženci ljudstvo podučujejo in je izobrazujejo. Gorje pa tudi delavcu in kmetu, ako se ne bo brigal za politiko in ne bo poslušal

onih, ki so izobraženejši kot on in ki ve o njih, da žive zanj in da mu le dobro žele in hočejo, tudi kadar ga svare pred liberalci in drugimi podobnimi ljudmi in strankami.

Nato se je še enkrat oglasil ud N. D. O. in trdil, da oni niso liberalci ampak samo pravi delavci. Vsi v „Nar. del. org.“ Kdor da 40 v na mesec jih da sebi. Na starost, ko si ne bo mogel več kruha služiti, bo prejemal zavarovalnino od tega denarja! Tako je govoril.

Mi sodimo, da ubogim delavcem zabijajo to v glavo tržiški voditelji, ker drugače bi menda ne govorili tako.

Tu se kaže liberalizem Tržačanov v polni meri; na ta način so sklenili pridobiti si delavce na narodni podlagi za gnili liberalizem. Kakor se je že poročalo, je Jaklič ud vodstva „N. D. O.“ iz Trsta rekel pred mesecem v Biljah na shodu, da „Bog ali hudič je vse eno, da le dobi delavec kosček kruha“. Ker je nastal radi tega odpor, je na kasnejšem shodu predsednik Mandič razlagal, da je hotel reči govornik: „ali naj delavec dobi kos kruha od liberalca ali od klerikalca to je vseeno“. Vprašamo pa: kdo je hudič in kdo je Bog, ali liberalci ali klerikalci? — Tisti dan je Mandič tudi pozival kmete, naj se vsi pridružijo agrarcem — mari bi bil rekel naravnost njegovemu prijatelju Gabrščeku! — Ker se je tudi v cerkvi nasprotovalo gori omenjenim Jakličevim besedam se je Mandič zato hudoval in rekel, da to ne spada v cerkev. Čuden mož! — Namestu v „Edinost“, glasilo „N. del. org.“ pa pošiljajo gospodje od organizacije svoje strupene članke v „Slovenski Narod“ in „Soča“, da le bolj slepijo ljudstvo. In naj še kdo reče, da „N. D. O.“ ni delo liberalcev — saj jo povzdigujejo in priporočajo vsi in samo liberalni časniki!

g Nov telovadni odsek se je v nedeljo popoldne ustanovil v Mirnu. S. K. S. Z. je zastopal tov. Med večšček iz Gorice, ki je govoril jako lepo o pomenu telovadbe. Govoril je tudi tov. Kukoviča iz Podgore. Pristopilo je takoj nad 40 članov. Nazdar!

g Kat. delavsko društvo v Mirnu je imelo v nedeljo izredni občni zbor, na katerem se je sklepalo o spremembi pravil. Govoril je med drugim dr. Dermastia. Predsedoval je tov. Spacapan.

g Občina Št. Peter pri Gorici je kupila, kakor znano tiste stare hiše pred cerkvijo, da jih podere. Po sklenjeni kupčiji pa se je eden prodajalcev, g. Peter Brumat, s svojo ženo skesal kupčije in radi tega hiše ni hotel izročiti občini. Izgovarjala sta se, da žena ni dala možu dovoljenja za prodajo. Prišlo je do pravde. Pri obravnavi, ki se je vršila v petek popoldne, je občina Št. Peter, ki jo je zastopal dr. Pavletič, zmagala na vsej črt. Peter Brumat in njegova žena, ki ju je zastopal dr. Treo, morata v 14. dneh izprazniti hišo ter jo izročiti občini, obenem morata plačati stroške pravde.

g „Kat. slov. izob. društvo v Solkanu vabi svoje člane k rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo dne 24. t. m. koj po popoldanski službi božji v društvenih prostorih. Dnevni red po pravilih.

g Izredno debele šparglje je pridelal baron Bianchi v Rabijah. 7 špargljev tehtala 1 kg.

g Prvi čebelni roj. Piše se nam: Prvega roja ni imel, kakor je bilo poročano v zadnji številki, g. Josip Faganel, cerkovnik v Oseku in sicer dne 10. maja t. l., ampak imel ga je že 7. maja gosp. Franc Vuk, krčmar in cerkovnik v Svođnjah.

g Iz Št. Frjana. V „Soči“ je bil dopis iz Gor. Cirovega, v katerem se me dolži, da sem zaradi volitev opustil

dva dopoldneva pouk, ter da sem po občini agitiral. Dromim, da bi se našel v Dol. ali Goranjem Čerovem človek, ki bi se drznil tako nesramo lagati, pač pa sem prepričan jaz in z menoj vsi Štferjanci, da je dopis kukavičje jajce znanelega mojega „prijatelja“ v Št. Frjanu. Otroci, ki hodijo k meni v šolo, gospd. učiteljica in vsi občinarji vedo, da sem dan volitve, kakor po navadi poučeval, in da nisem zaradi volitev opustil niti minute pouka. Tudi glede agitacije po občini ne vem ničesar ne jaz, ne občinarji, kajti šel nisem v ta nameu niti v eno hišo, kakor sploh le redko stopim v katero hišo v Št. Frjanu, razen v šolo in v gostilno, kjer obedujem. Ob volitvah sem se pa že posebno varoval stopiti v katero hišo, ker vem, da nekdo na me preži, da bi me „požrl“. Moja pot je iz stanovanja v šolo in iz šole domov. Vse to je Štferjancem dobro znano, zato pa imajo sedaj najboljši dokaz, kdo vedoma laže in obrekuje. Že enkrat poprej je bil kakor pravijo, dopis, tudi iz Gor. Čerovega (?), v katerem je nek neumnež zapisal, da sem slepil kolone, da jim g. poslanec Fon odkupi njihove kolonije. Kdo naj se takej neumnež trditvi ne smeje. Človek res ne ve, ali naj bolj občuduje neumnost ali hudobijo tega dopisnika! Tako je tudi sedaj vrgel v me kamen, a odletel je v dopisnika nazaj ter mu vtisnil v čelo znamenje nesramnega lažnika in obrekovalca.

Dopisnik tudi pravi, da ne hodim ob nedeljah in praznikih v Št. Frjanu v cerkev, da bi nadzoroval otroke. Naravno saj jaz stanujem v Gorici in če grem v cerkev, ne grem odpravljat policijskih poslov, ampak molit. Jaz nadzorujem svoje otroke, dopisnik, naj isto stori in naj ne zahteva, da bodo učitelji za njegovimi otroki hodili, pa bo mir. Ali njemu ne gre za stvar, ampak samo za to, da nad menoj svoj žolč izlije. Pazi naj dobro, da mu ne poči! D. C.

Z Vogerskega. (Zahvala.) Podpisani si štejem v posebno dolžnost se javno zahvaliti prečastitemu gospodu Antonu Berlot, prej župniku na Vogerskem, sedajnemu dekanu v Kanalu, kot bivšemu svojmu gospodarju, za mnogotere dobrote, ki mi jih je kot gospodar storil. Posebno se zahvaljujem za nov živinorejski hlev, ki ga je pretečeno leto dal sezidati. Družega ne morem kot kličem z hvaležnim srcem: Bog mn povrni in ga ohrani še mnogo let v korist revnega in siromašnega ljudstva! Josip Marvin.

Iz ajdovskega okraja.

a Posvetovanje zaupnikov ajdovske „Kmečke zveze“ je bilo v nedeljo na Goričici. Posvetovanja se je udeležilo poleg odbornikov mnogo drugih zaupnikov iz celega okraja. Na dnevnem redu so bile važne stvari.

a Narodna del. organizacija je sklicala za nedeljo shod v Ajdovščino. „Edinost“ piše nekaj o 600 zborovalcih. Resnica pa je, da v Bratinovodvorano, kjer se je shod vršil, gre komaj 300—400 ljudi. In več jih tudi ni bilo. Mandič in Jaklič sta govorila o vseh mogočih rešeh; le o delavskem vprašanju ne. Pravila sta, da ima „N. D. O.“ zelo — široka usta, ne, široko srce, v katerem je prostora za vsakega liberalca, socialista, brezverca in katoličana. Na kak način bodo pomagali delavstvu, sledi iz tega: V odbor so izvolili 8 mož in sicer: 1. agenta banke „Slavije“ in posestnika v Šturijah Daniela Šaplja; 2. veleznajnega štarskega krčmarja Rayerja; 3. štarskega krčmarja Budihno; 4. kavarinarja in krčmarja Hrovata v Ajdovščini; 5. urarja Vadnala; 6. miz. mojstra Valiča; 7. po-

sestnika Kovača iz Lokavca; 8. želez. delavca Beltrama. Ta je edini delavec v odboru. Iz tovarne niso vzeli niti enega delavca! In to naj bo delavska organizacija?

a Kdo je imel prvi čebelni roj? Iz Šmarij: Na objavo „Prvi čebelni roj“ je imel čebelar g. Josip Faganai, čerkovnik v Oseku dne 10. maja sporočani, da sem imel jaz do 9. maja že pet rojev, prvega 4. maja, drugega 5. maja, tretjega 7. maja, in 9. maja kar dva zaporedoma, šestega 12. maja od tedaj pa pričakujem vsak dan novih. Čebela je pa tudi muhasta in računni z vremenom in pašo, ne pa po želji čebelarja. Pozdrav vsem čebelarjem, čebelicam pa lepo vreme in obilno pašo.

Francišek Kranjec, župnik.

Dva Mermolja sta v nedeljo dopoldne v Dobravljah, popoldne v Selu razlagala evangelijske agrarceve. Ta dva Mermolja sta: vrtojbenski in dobravski. Radovedni smo, če sta kaj omenjala o delu za kmeta s pomočjo ameriških trt na Krasu; ali sta se morda omejila le na delovanje vinarskega društva v Vel. Zabljah. Oboje priča o veliki liberalno-agrarni ljubezni do kmeta.

Iz kanalskega okraja.

kl Predavanje v Avčah. — V avčkem „K. sl. izobraževalnem društvu“ sta v nedeljo popoldne jako lepo predavala g. dr. Čipuder in g. Kremžar in nam s pomočjo skioptičnih slik razlagala popotvanje po svetu. Konoc predavanja so nas zabavali še s šaljivimi prizori. Hvala gg. predavateljema, hvala pa tudi društvu, ki nam je preskrbelo za tako lepo predavanje. Le tako naprej!

kl Iz Avč. — V nedeljo dne 10. maja poslovil se je od nas priljubljeni vikar č. gosp. Dragotin Štef. Humar. Popoldne pred blagoslovom je imel lep nagovor ter vzel slovo. Vse ljudstvo je jokalo. Po dokončanem blagoslovu naznanil je veliki zvon odhod našega dušnega pastirja. Ljudstvo ga je čakalo pred cerkvijo, da še enkrat pozdravi svojega dobrega duhovnika.

Ker ni mogel gospod vsakega posebej še enkrat pozdraviti, zaklical je v slovo: „Z Bogom!“ Ločitev je bila težka od dobrega pastirja. Skoraj vsi občinarji spremili so ga do kolodvora. Ko se je začel vlak premikati, so mu vsi s solznimi očmi zaklicali zadnji „Z Bogom“. Gospod vikar je odzdravljal na vse kraje svojim Avčanom. Želimo dobremu gospodu, da bi mnogo let užival zasluženo pokojnino.

Iz folminskega okraja.

t Poroka. — V sredo 13. t. m. se je poročil g. Mihael Biček, krojač na Prapretnem pri Gori z gđ. Marijo Sejak v Paljah pri Št. Viški gori. Bilo srečno!

t S Št. Viškegore. — Lepo se zahvaljujemo „Krojaški zadrugi“ ki je darovala nam naročnikom „Primorskega lista“ tako lepe vozne rede, ki so zelo priročni. Vsak bi ga rad imel. Naše liberalce je to jezilo, ker so morali hoditi k nam gledat in spraševati, kedaj gre „ajzelpon“, češ, kedaj neki pa bo Gabraček poslal tako lepe vozne rede naročnikom „Primorca“ in „Soče“. Lepa hvala „Krojaški zadrugi“ za ta dar! Kupujmo edino le pri tej naši narodni trdki!

Iz kobariškega okraja.

kd Varujte se sleparjev. — Zdajnje dni je hodil po Kobariškem neki človek, ki se je izdajal za zastopnika nekega društva, ali, kakor je on dejal, bratovščine sv. Elizabete. Po nek jeodi

pravil, da je te bratovščina stara šele par mesecev; zopet drugje, da jo je ustanovila že pok. cesarica Elizabeta. Sanjal je o nekih tisočakah, katere dobivajo baje revne cerkve od te družbe; dalje je našteval koliko maš se bere za društvenike. Nosil je seboj tudi neke mamljive reči, katere, kakor je zatrjeval, da določijo čez nekaj časa vsakemu vpisniku posebej. Za sedaj je tirjal po 1.50 K kot vstopnino, čez nekaj časa se pa določijo še kakih 9 K. Seveda mu je šlo nekaj lahkovernih ljudi na limanice in, ko je tako nabral nekaj kronic, je zginil kot kačra. Ljudje, varujte se takih sleparjev in ne dajajte težko prisluženih grošev v veter.

kd Krasen majnik imamo na Kobariškem. Primerna vročina blagodejno vpliva na vse življenje, ki se vidno razvija. Ker ima drevje vse najvažnejše pogoje, je krasno obcvetelo. Prešla je najhujša nevarnost, zatoj veselo upamo, da tudi letošnja jesen ne bo prišla k nam praznih rok. Sicer pa ima to še večjo korist. Le če kmet vidi, da mu sadje rodi, dobi veselje in zanimanje za sadjarstvo. To gotovo več pomaga kot vse pridigovanje. — Tudi drugi pridelki, posebno seno, precej dobro kažejo.

kd Iz Krna. Podpisani izjavljam, da nisem pisal zadnjega dopisa iz Krna. Obrnite se na drugo firmo! Capito? V Krnu, 18. 5. 08. Jakob Gregorič 22. (Op. uređ.: Potrjujemo).

kd Novice iz Krna. K vojakom so iz našo vasi vzeli letos 4 fantje. Pa so fantje za to! — Vreme je lepo in tudi drevje še dosti lepo cvete. — „Naš Glas“ pošiljajo Kobariški liberalci z ast o n j nekemu pristašu S. L. S. Ne boste kaše pihali, kobariška gospoda! — Nekaj se nam v Krnu čudno zdi. Liberalna stranka ima za zagovornike same jezične dohtarje. Boremo pa večkrat, da veliki lumpi najmejo, ko pridejo v roke pravice, kar več advokatov za zagovornike. Zato mora biti tudi liberalizem tak velik lump, ker rabi za zagovornike toliko advokatov. Pač res! Neumen je tisti kmet, ki še drži z liberalci!

kd To so junaki. — V libušenski občini iz vasi Krn je šlo na nabor 5 fantov, od katerih so potrdili kar 4, med njimi 2 brata. To priča, da biva tu gori krepak nepokvarjen gorski rod. Pa so res „kerlici“.

Iz cerkljanskega okraja.

c Slovensko katoliško izobraževalno društvo je imelo dne 10. t. m. izvanredni občni zbor, katerega se je udeležilo okrog 100 članov in članic. Na dnevnem redu je bilo popoldne § 11. društvenih pravil. Omoval se je takoj tudi dekliški odsek ter se izvolil odbor. Na to je sledilo predavanje društvenega predsednika č. g. dr. Knavs-a o „organizaciji dunajske katol. mladine“.

Dekliški odsek se pridno uči igro „Lurška pastarica“, ki se bode kmalu uprizorila. — Telovadni odsek telovadi trikrat na teden, ob torkih in petkih zvečer ter ob nedeljah popoldan. List „Mladost“ je za telovadce obvezna, tu ima vsaki svojo številko. (Op. uredništva: Naše fante prosimo, naj posnemajo pridne cerkljanske brate-telovadce. V taki mladinski organizaciji se reši mladina telesnega in dušnega propada. Če pa je kmečka mladina krepka in poštena, bo gotovo bodočnost kmečkega stanu jasna in vesela.)

c Iz Cerku. — Dne 13. maja t. l. je bila ustanovna seja cestnega odbora za sodni okraj Cerku. Načelnikom je izvoljen Anton Kosmač, župan in deželni poslanec v Cerknem, podnačelnikom pa Anton Rejec, posestnik v Šebreljah. Največji davkoplačevalec Matervž Pirih s Šviškegore pooblastil je

Vincenca Rojc, odbornika narodno-napredne stranke, da ga zastopa.

c Zmaga S. L. S. — Iz Šebrelj: Dne 18. maja so se vršile v Šebreljah občinske volitve. V odbor so prišli možje S. L. S. Nasprotna stranka je bila za I. volivni razred zbrana, a na voliče vendar ni prišla. V 3. volivnem razredu je bilo oddanih 45 glasov, v II. 17 glasov in v I. 13 glasov. V primeri s številom vseh volivcev je bila vdeležba dobra. Čast zavednim volivcem! Zahvala pa gre tudi liberalnim agitatorjem zadnje noči pred volitvijo. Ko smo mi mirno spali so se trudili v petu noči, in uspeh — ravno nasproten! Skoraj bi mislili, da je to agrarna agitacija. Vendar kruh iz te moke se je pokvaril, dasiravno: Šel eden po moko, ta drugi po kvas, se kruh je pokvaril: to niso glib špas.

V Dolenjevsi v Šebreljah je postavil pretekli teden mehanik Iv. Plešnar iz Čarnega vrha nad Ilirijo sesalko, koja vleče vođo na sredo vasi po 80 m dolgih ceveh iz novega vodnjaka. Dva inženirja sta izjavila, da je to nemogoče napraviti; ta mož brez tehniških šol pa je napravil, da gre jako dobro. Priporočamo ga za taka dela vsakomur.

Iz bovškega okraja.

b Velika nesreča. V nedeljo je bilo v Logu pri Bovcu streljanje v tarčo. Ko so se zvečer bovški gostje vračali na vozu domov, sta se konja splašila. Dva njih sta se hotela rešiti s tem, da sta skočila z voza. Ali oba v svojo nesrečo: kovaški mojster Fran Fon si je zlomil nogo, dočim je sedlar Miroslav Brginec padel tako nesrečno, da je še v isti noči umrl. Oba ponesrečenca imata še male otroke kar dela slučaj z Brgincem še posebno tragičen.

Voznik sam je tudi padel z voza, pa vendar ni posebno poškodovan. Hujše je menda zidar Jožef Mrakič in še nekaj drugih poškodovanih.

Iz komenskega okraja.

km „Kmečka zveza“ za komenski okraj bode imela svoj prvi občni zbor v nedeljo, dne 31. maja t. l. ob 4. in pol popoldne v Komnu na župniškem dvorišču. — Dnevni red: 1. izvolitev načelnika; 2. izvolitev odbora; 3. slučajnosti. Ustan. odbor.

km Kraška trtna zadeva. 12. in 13. t. m. preiskoval je v tej za liberalce hudi zadevi c. kr. okrajni komisar Wiczek iz Sežane v občini Komenski in Skrbinski. Zasljal je baje kakih 30 posestnikov, ki so bili vpisani v izkazih, pa niso ničesar dobili. Govori se, da je bil gosp. komisar zelo natančen. Liberali so pa tudi begali in letali okrog dotičnih zlorabljenih posestnikov, kojih imena so se v izkazih zlorabila, da bi njim v prilog izpovedovali. No, dosegli niso dosti. Stvar je v teku in nihče je ne ustavi več. V „Soči“ nedavno hvalisana liberalna gospodarska organizacija na Krasu se mora podreti do cela!

km Branica. Dne 3. t. m. smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. Pristopilo je k mizi Gospodovi prvič 16 dečkov in 11 deklic. Za to slovesnost se je mnogo trudil dobri naš g. duhovnik. V procesiji so šli otroci med pritrkovanjem zvonov in pokanjem topičev v cerkev, kjer je imel gospod tako lep govor, da se je vse solzilo. Tadi pevski zbor, ki ga je č. g. Smid izvežbal, je krasno pel. Po cerkvenem opravilu je gospod pogostil prvoobhajance. Za vsokrb in trud kličemo stariši g. duh. pastirju: Čast in hvala vam! Na mnoga leta! J. J.

Iz sežanskega okraja.

iz Koprive nam piše smišljenik dne 18. t. m.: Bil sem na namestništvu v zadevi mojega brezobrestnega posojila. Jaz sem pristal S. L. S. in sem sgitiral zoper liberalno stranko; zato mi nekateri ljudje nagajajo in iščejo dlake v jajcu. Lani meseca avgusta sem imel komisijo radi brezobrestnega posojila. Na komisiji je bil tudi Jože Štrekelj, ki mi je izvrget moj vinograd, češ, da je preglivo lopan. Sedaj so mi obljubili, da mi pošljejo novo komisijo, da še enkrat pregleda moj vinograd. C. kr. vinarski nadzornik je obljubil, da nam bodo za stonj podelili sredstev zoper mrčes v vinogradih. Pri tej priliki sem omenil g. nadzorniku, kako dela z nami vinogradniki njegov zaupnik Jožef Štrekelj. G. nadzornik mi ni hotel verjeti toliko časa, dokler nisem položil pred njega „Slovenca“ in „Primorski list“. G. nadzornik je nato umolknil in me prosil, naj pustim oba lista njemu. Poslal sem mu po pošti tudi zadnjo številko, da se namestništvo do dobra prepriča, kako se godi z nami vinogradniki na Kraju.

Iz Iržiškega okraja.

tž. Silna suša in črvi. — Iz Devina: Silna suša je zavlada pri nas. — Vodnjaki so suhi in vodo moramo večinoma dovažati iz Št. Ivana. — Trava se je poizgubila, tako, da bo letos treba še večje podpore za živinorejce nego prejšnje leto. — Pa saj sedaj imamo vzornega Streklja za poslanca, ki kar gori za „ljudski“ blagor. — Gotovo nam pošlje krme za živino kot lansko leto na Kraju.

Poleg suše nas tepe še druga šiba — neštevilni črvi. Ni se še slišalo, da bi se črvi v takim številu pokazali. Po vseh njihovih najdetih črvi, ki uničujejo setev, trte in drugo pridelke. Nekateri, ki nočejo videti v tem prsta božjega, pravijo, da je temu kriva pretekla mila zima. Tudi tolažba!

tž. Električni tok je ubil v sredo ob 9. in pol dop. pri električnih napravah v Ronkih 40 letnega delavca Fridrika Lacedelli iz Tridenta. To je pri tej napravi v kratkem času že drugi slučaj.

Glasnik „Goriške zveze“

g. Nova kmečka posojilnica. Na Kamnem pri Kobaridu so ustanovili preteklo nedeljo novo rafajzensko posojilnico, ki obsega vikarijat Kamno in katalstralno občino Volarje. Prvo načelstvo kamenske kmečke posojilnice obstoja iz p. n. g.: Janez Berginc, Kamno 26 kot načelnika in odbornikov: Janez Berginc 30, Izaija Božič, vikar, Alojz Ivančič 40, Andrej Maligoj 32. V nadzorstvu posojilnice so: načelnik Anton Smrekar 52, Franc Eon-Kofol 54, Franc Kragelj 9 in Andrej Sovdat iz Volarjev 1. Predaval je S. Premrou, vodja „Goriške zveze“. Posojilnica prične v kratkem poslovati.

Drobtine.

d Bogotsjčeva smrt. — Žalosten konec je napravil 30-letni Jaroslav Kravacek v Malenovich na Češkem. Mož je bil socialni demokrat in je praznoval 1. majnik v zloglasnih hišah. Domov je prišel brez vinarja in se je ustrelil. Zapustil je oporoko, v kateri je napisal, da je bogotajec in si prepoveduje cerkven pogreb.

d Poseben pogreb. — V Horazonicah je 12. maja umrla Katarina Schwarzkopf, ki je tehtala dva stola. Krste niso mogli spraviti na mrtvaški voz, zato so jo položili na navaden voz. Nenavaden pogreb se je pomikal na judovsko pokopališče.

d Strašen potres. — Iz Meksike prihaja poročilo, da so provincijo Sinaloo tekem osmih dni trije potresi skoro popolnoma uničili. Od 1800 hiš mesta St. Dimas je skoro tretji del razrušen. V luki Agiolupo je poškodovanih mnogo ladij, brazilska jadrnica „Diaz“ se je potopila.

d Goveja kuga v Turčiji. Po uradnih poročilih nastopa goveja kuga vedno še tako po evropskih, kakor tudi po maloazijskih pokrajinah Turčije in s tem stalno preti nevarnost drugim državam po Evropi. Zelo razširjena je ta kuga ob Dardanelah in v provinciji Smyrna, pa tudi v provinciji Trapeçant, Syr. — Tripolis in celo v Carigradu samem se je pojavila bolezen v dveh okrajih.

Okrajna posojilnica v Kanalu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo bode imela v nedeljo dne 31. maja t. l. ob 3. uri popoldne v občinski dvorani v Kanalu svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Pri volitvi novega odbora mora biti po §. 30. društ, pravil navzoč najmanj deseti del zadrugnikov. Ako bi pa tega ne bilo, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, koji pa je sklepčen ob navzočnosti vsakojakega števila zadrugnikov.

Vabi se k obilni udeležbi
Načelstvo.

Peter Cotič,
čevljarski mojster, Gorica,
Gosposka ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrška:

Anton Iv. Pečenko
GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošeno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Cene zmerne.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepč kelodec, storé, da ugine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je

Cena steklenici 60 vin.

Loterijske številke.

16. maja.
Dunaj 49 54 67 8 21
Gradeo 13 43 42 65 15

Štev. 1130

Op.

Raglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil I. četrtletja, t. j. mesecev januarja, februarja in marca 1908,

začne v

ponedeljek, 1. junija 1908,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrte in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Od ravnateljstva zastavjalnice.

V Gorici, 28. aprila 1908.

Ustanovljena tvrška leta 1866

IV. DRUFOVKA - GORICA

centrala Gosposka ulica 3, filijalka Raštelj 3

Lastna strojarna na paro v Črničah. Zaloga vsakovrstnega usnja, kakor tudi čevljarskih potrebščin.

Odlikovana tvornica nadplatov. Glavni zalagatelj liščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefon št. 62.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najino nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Goriška zveza gosp. zadrug in drugetev v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

posreduje

pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov

V zalogi ima:

modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gumijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h kateri pripadajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v GORICI, bivši „Hotel Central“.

Cerkvena mizarska dela
v rimskem in gotiškem slogu
izdeluje
A. Černigoj-Gorica.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

Kako se dela za kmeta?

V zadnji številki smo pokazali javnosti delovanje ljudskega učitelja — sedaj dež. poslanca, Jožefa Štrekelj. Vsakdo si more misliti, kako „velik prijatelj“ kmetov mora biti ta liberalni učitelj in poslanec, Jože Štrekelj, ki dela z največjimi reveži ravno tako kakor s premožnejšimi kmeti, kakor dokazuje izkaz na c. kr. namest. v Trstu z dne 18/12 1907. Da pa pojasnimo to Štrekeljevo „ljubezen do kmeta“, priobčimo danes izkaz prosilcev ameriških trt v občini Gorjansko ter dodamo v ta namen nekaj opazk in en stavek iz „Delavskega lista“ z dne 17/4 1908 št. 16.

Tek. štev.	Ime prosilčeve	Stanovališče	PROSIL				DOBIL				NAŠE OPAZKE	
			Riparija		Montikola		Riparija		Montikola			
			kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe	kolči	bilfe		
1	Petelin Friderik	Gorjansko 4	—	—	500	1000	—	—	400	100	Teh 400, oz. 100 trt je dobil brezplačno	
2	Štolfa Mihael	" 67	—	—	1000	500	—	—	400	100	Teh 400, oz. 100 trt je dobil brezplačno.	
3	Suban Josip	" 18	—	—	200	300	—	—	200	100	Ta prosilec trt ne rabi iz enostavnega vzroka, ker biva v — Aleksandriji.	
4	Lozej Josip	Ivanjigrad 8	—	—	1000	500	—	—	1000	200	Dobil proti plačilu.	
5	Lozej Karol	"	—	—	500	1000	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
6	Dugulin Ivan	Gorjansko 58	—	—	500	300	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
7	Uršič Janez	" 71	—	—	1000	500	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
8	Štrekelj Dominik	" 61	—	—	1000	500	—	—	400	100	Dobil brezplačno.	
9	Kosmina Andrej	" 76	—	—	500	300	—	—	400	100	Ta je dobil le 200 kolči in 100 bilf.	
10	Hočevan Anton	" 72	—	—	500	500	—	—	1000	200	Ta ni dobil ničesar.	
11	Hočevan Janez	" 51	—	—	600	200	—	—	400	100		
12	Metljak Josip	" 5	—	—	600	500	—	—	400	100		
13	Susteršič Valentin	" 65	—	—	500	300	—	—	400	100		
14	Kavčič Anton	" 34	—	—	500	500	—	—	400	100		
15	Kosmina Josip	" 2	—	—	500	250	—	—	400	100		
16	Petelin Ivan	" 7	—	—	300	400	—	—	300	100	Dobil.	
17	Hočevan Anton	" 62	—	—	300	300	—	—	300	100	Tega prosilca ni na tej številki.	
18	Rudež Franc	" 12	—	—	800	800	—	—	400	100		
19	Štrekelj Josip	" 56	—	—	400	400	—	—	400	100		
20	Božič Franc	" 41	—	—	400	500	—	—	400	100		
21	Pipan Mihael	" 38	—	—	200	200	—	—	200	100		
22	Pangos Josip	" 40	—	—	200	100	—	—	200	100	Dobil je le 100 kolči in 100 bilf.	
23	Metljak Valentin	" 94	—	—	300	200	—	—	800	100		
24	Godnič Amalija	" 43	—	—	300	300	—	—	300	100		
25	Uršič France	" 63	—	—	500	500	—	—	400	100		
26	Vičič Edvard	" 68	—	—	200	200	—	—	200	100	Dobil.	
27	Božič Alojz	" 42	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Dobil.	
28	Božič Janez	" 39	—	—	500	200	—	—	400	100		
29	Mržek Alojz	" 23	—	—	500	200	—	—	400	100	Dobil.	
30	Pernarčič Ivan	" 48	—	—	500	300	—	—	400	100		
31	Kosovelj Franc	Ivanjigrad 33	—	—	4500	—	—	—	2000	—		
32	Tavčer Josip	" 44	—	—	500	200	—	—	400	100		
33	Tavčer Janez	" 30	—	—	500	200	—	—	400	100		
34	Adamič Jožef	" 22	—	—	500	200	—	—	400	100		
35	Suban Jožef	" 18	—	—	500	500	—	—	400	100		
36	Stepančič Josip	" 28	—	—	300	300	—	—	300	100	Tega dom je v Gorjanskem in ne v Ivanjigradu. To je že njegovo drugo naročilo. Prvo naročilo je pod št. 3. Josip Suban ne rabi nobene trte, ker ga ni doma, ampak prebiva sedaj v Aleksandriji.	
37	Kosovelj Josip	" 32	—	—	1000	500	—	—	400	100		
38	Tavčar Josip	" 26	—	—	1000	600	—	—	400	100		
39	Lozej Anton	" 7	—	—	1000	200	—	—	400	100		
40	Lozej Franc	" 45	—	—	1000	500	—	—	400	100		
41	Štolfa Franc	Gorjansko 7	—	—	4500	—	—	—	2000	—	Dobil trte proti plačilu. Prosilec je 16 letni županov brat. Hišna številka je napačna.	
42	Kosovelj Anton	" 13	—	—	250	250	—	—	250	100		
43	Furlan Anton	" 2	—	—	1000	100	—	—	400	100		
44	Kosmina Janez	" 33	—	—	500	200	—	—	400	100		
45	Čotar Janez	" 28	—	—	200	400	—	—	200	100		
46	Colja Franc	" 49	—	—	400	200	—	—	400	100		
47	Štrekelj Ludvik	" 85	1000	—	1000	1000	400	—	400	100		
48	Švara Valentin	" 87	—	—	3000	—	—	—	2000	—	Dobil proti plačilu 2800.	
49	Colja France	" 50	—	—	1000	200	—	—	400	100		
50	Stantič Franc	" 16	—	—	500	300	—	—	500	300		
51	Suban Franc	" 26	—	—	300	300	—	—	300	100		
52	Uršič Franc	" 75	—	—	200	300	—	—	200	100		
53	Blažič Josip	" 92	—	—	4500	250	—	—	2000	250		
54	Štolfa Angelj	" 76	—	—	4500	—	—	—	2000	—	To je drugi mladoletni županov brat.	
55	Kralj Tinče	" 77	—	—	4500	200	—	—	2000	—	To je desetletni županov pastir.	
56	Suban Franc	" 101	—	—	4500	100	—	—	2000	—	To je občinski čuvaj, ki je dobil proti plačilu 400 kolči in 100 bilf.	
57	Štolfa Alojzija	" 67	—	—	1000	300	—	—	400	100	Teh 400 kolči in 100 bilf je dobila brezplačno Štolfa Al. žup. žena.	
58	Suban Ludvig	" 18	—	—	4500	100	—	—	2000	—	Ta „naročnik“ je 5 letni sinček Jožefa Suban, ki se v tem izkazu nahaja že dvakrat in ki je sedaj v Aleksandriji.	
59	Godnič Ivana, vdova	" 66	—	—	300	200	—	—	300	100	Ta vdova ni prejela nobene trte.	
60	Petelin Karol	" 66	—	—	4500	100	—	—	2000	—	Karol Petelin je mladoletni hlapec vdove Iv. Godnič, ki se nahaja pod št. 59 v tem izkazu.	
61	Kosmina Josip	" 30	—	—	4500	—	—	—	400	—		
62	Kocman Janez	Zagradec 34	—	—	1000	—	—	—	1000	—		
63	Petelin Jože	Gorjansko 3	—	—	500	500	—	—	400	100		
64	Kralj Mihael	" 77	—	—	3000	1500	—	—	800	300		
65	Kosmina Josip	" 8	—	—	500	500	—	—	400	100		
66	Dugulin Franc	" 29	—	—	500	200	—	—	400	100		
67	Jelen Andrej	" 11	—	—	200	200	—	—	200	100		
68	Terčon Josip ml.	" 24	—	—	4500	300	—	—	2000	—	Ta ni ničesar prejel. Zato je vložil tožbo za odškodnino.	
69	Blažič Ludvig	" 92	—	—	4500	250	—	—	2000	250	Njegov oče je krčmar, ki se v tem izkazu nahaja pod številko 53.	
70	Colja Josip	" 10	—	—	300	200	—	—	300	100	Ni dobil nič.	
71	Kosmina Franc	" 9	—	—	300	200	—	—	300	100		
72	Oskuban Andrej	" 27	—	—	400	100	—	—	400	100	Ni dobil nič.	
73	Rebula Anton	" 32	—	—	300	150	—	—	300	100		
74	Štrekelj Leopolda	" 84	—	—	600	300	—	—	400	100		
75	Macarol Anton	" šola	—	—	700	400	—	—	400	100		
76	Škabar Jožef	Nadrožica 8	—	—	300	200	—	—	300	100		
77	Žigon Josip	Zagradec 40	—	—	600	300	—	—	400	100		
78	Žigon Jožef	" 39	—	—	600	300	—	—	400	100		
79	Trčon Josip	Gorjansko 91	4500	—	—	—	2000	—	—	—	Ta ni ne posestnik, ne domačin.	
80	Colja Franc	" 56	4000	—	—	—	2000	—	—	—	Ta ni gospodar te hišne številke.	
81	Colja Janez	" 1	4500	—	—	—	2000	—	—	—	Ta ni dobil ničesar	
82	Uršič Andrej *)	" 73	—	—	600	4200	—	—	600	200	Ta, ki je zaznamovan na posebnem izkazu ni ničesar do-	
83	Uršič Franc *)	" 79	—	—	700	4000	—	—	700	200	[bil, ničesar naročil.	
84	Rudež Anton *)	" 80	—	—	500	2000	—	—	500	200	Ničesar naročil, ničesar dobil.	
85	Kočevan Anton *)	" 72	—	—	1000	3500	—	—	1000	200	Ta je naročil, a nič dobil.	
86	Budal Anton *)	" 44	—	—	2000	3000	—	—	2000	200	Ta ni ničesar naročil, ne dobil.	
87	Lavrenčič Alojz *)	" 83	—	—	1500	1500	—	—	1500	200	Ni dobil ničesar.	
88	Kosmina Jožef *)	" 8	—	—	600	2300	—	—	600	200	Ni dobil ničesar.	
89	Suban Alojz *)	" 15	—	—	800	3000	—	—	800	200	Dobil le 400 kolči in 100 bilf.	
90	Suban Ivan *)	" 19	—	—	500	4000	—	—	500	200	Nič naročil, nič dobil.	
91	Colja Ivan *)	" 1	—	—	900	1800	—	—	900	200	Ni dobil ničesar.	
			Prosili	14.000	—	104700	58.100	6400	—	59150	9500	
			Dobilo županstvo.									

*) OPOMBA: Vsi prosilci od tekoče številke 82 v tem izkazu do konca, so posebej zaznamovani. To je čudno, ker pričajo njih izjave razun enega, da niso ničesar dobili.

Prosili 176.800 komadov. Odposlalo se je na županstvo v Gorjansko dne 8. februarja 1908: 6.400 kolči rparija; 59.150 kolči monticola; 9.200 bilf monticola. Skupaj: 74.750 komadov. Po 400 kolči in 100 bilf oddanih brezplačno. — Cena proti plačilu oddanim trtam je sledeča: 33 h za 100 kolči; 73 h za 100 bilf.

Komentarja sploh ni treba! Kdor pozna razmere in celo v izkazu navedene prosilce — resnične, izmišljene in podtaknjene — postane mu takoj jasno, kako se je ravnalo. Izkaz in njegove opazke pričajo, da so v nekaterih družinah vpisani vsi udje družine — (glej župan!), — drugi spet po dvakrat, vpisani so tudi otroci. Zakaj in kako se je to zgodilo? Na to vprašanje nam odgovarja tržaški „Delavski list“ z dne 17/4 1908 št. 16, ki pravi v dopisu iz Gorjanskega pri Komnu doslovno:

Župan Švara (NB! biti mora Štolfa) je priznal, da to, kar je naredil, ni pošteno, toda rekel je, da je ravnal tako na ukaz liberalnega deželnozbornskega poslanca g. Jožefa Štreklja!!!

Župan sam naj ima priliko dokazati to, če je res kar piše „Delavski list“. Mi se ne bomo s temi umazanostmi še posebej pečali. Za nas je stvar itak dovolj jasna in za bralce tudi.

„Delavski list“ piše, da je gorjanski župan zagrizen „klerikalec“. Vsakomur je pač jasno, kakšen „klerikalec“ je gorjanski župan, če pogledamo nazaj na izid drž. volitev. Tedaj je Štrekelj ravno vsled županove agitacije dobil v Gorjanskem 134 glasov, Laharnar pa le 24.

Letos pri deželni volitvah je bil gorjanski župan zoper Štreklja in njegovo stranko. Zakaj, ne vemo. Če se je sprl s Štrekljem, zato še ni klerikalec, saj se je tudi Gabrček sprl s Tumo in Treo z Gilčvertom in vendar zato ni še noben od teh „klerikalec“.

Prihodnjič pa pride na vrsto neki drugi nad vse „dični žepan“ iz komenske okolice.

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvimi in ogljem

na Volčjdragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejih slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Vabilo.

k občnemu zboru hranilnice in posojilnice v Št. Petru pri Gorici dne 8. junija t. l. popoldne po blagoslovu v prostorih „Kmetijskega društva“. Dnevni red po pravilih. — ODBOR.

Destilacija žganja

v zvezi z izdelovanjem krepilnih pijač brez alkohola je z velikim uspehom takoj mogoča. Garancija za oblastveno dovoljenje in prodajo. Vse potrebno pripravi na licu mesta brezplačno izvežban strokovnjak. Tukajšnje informacije glede hure prodaje. Ponudniki naj se obrnejo pod naslovom: Prva tovarniška tvrdka (Erste Fabrikfirma) 68882 na M. Dukas nasledniki, Dunaj I./1 Wallzeile 9.

Vsakovrstne

slamnike

priporoča slavnemu občinstvu in gosp. trgovcem Franjo Cerar, tov. slamnikov v Stob pošta Domžale pri Ljubljani.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik brezplačno.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici Gosposka ulica št. 25

priporoča čistili duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Štev. 1355/08

Razglas.

Vsled odloka prečastitega varstva z dne 18/5 1908 št. 243 M. P. znižajo se obresti pri vseh hranilnih vlogah s 1. julijem 1908 naprej za 1/2% (pol od sto); obrestovale se bodo torej po 4% (štiri od sto). —

Ravnateljstvo zastavljavnice in žnjo združene hranilnice.

Voditelj:
Jakončič.

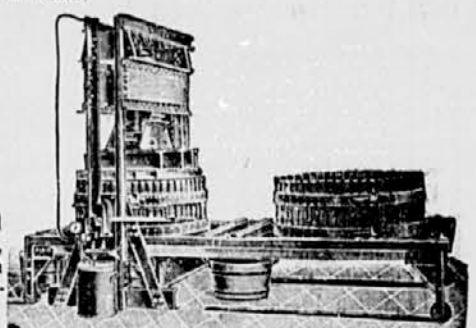
Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercoe“, najnovejšega in izvrstnega sestava s „Ercoe“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice „Syphonia“ so najboljše Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vinograde, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlaticnice za seno, mlaticnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!